

FOLK OG LAND

Nr. 3 — 10. ARGANG

LØRDAG 21. JANUAR 1961

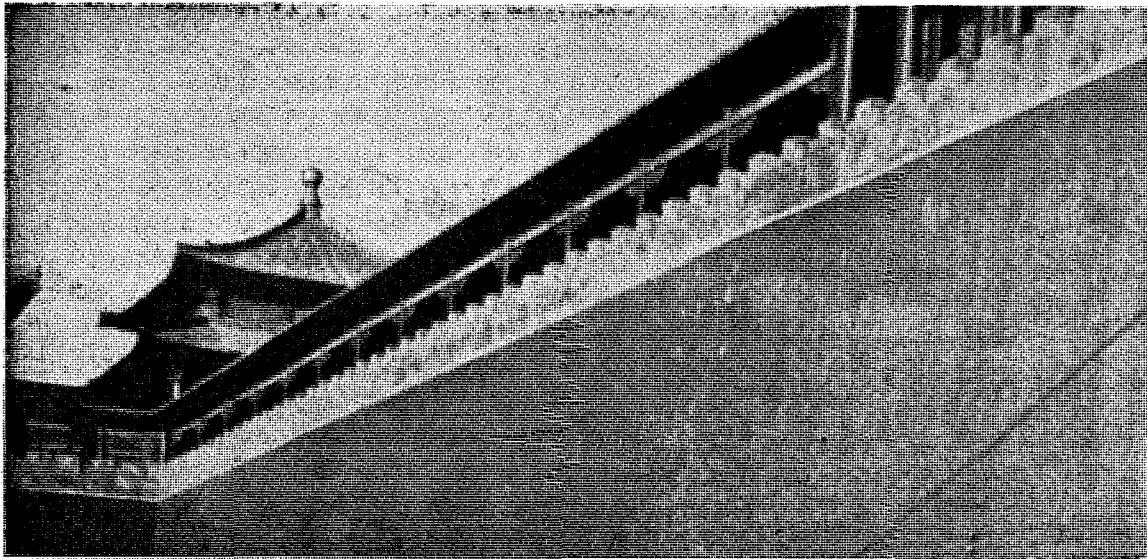
LØSSALG 75 ØRE

Fru Aase Storsæter
Mjndalen 21 B
ØRE

O. K.:

Får vi 3 kommunistiske verdensmaktsentrer?

En sammenligning mellom FN-pakten og Sovjetunionens grunnlov

Hvis man tar en titt på begge disse to betydningsfulle skrifter, så blir en slått av hvor like de er. Den eneste forskjell er at F.N. er mere kommunistisk enn Sovjet.

En av de aller viktigste ting i livet er menneskets forhold til åndsmakten.

Både F.N. pakten og Sovjetunionens Grunnlov bygger på det materialistiske prinsipp. De

anser mennesket som den eneste åndelige makt i verden, og anerkjenner ikke noen utenommenneskelig åndelig makt. Derfor blir religionen en likegyldig ting. Den blir en privatsak. Dette kommer til uttrykk i Sovjetunionens Grunnlov artikkel 124. Her står det: «Frihet til å utøve religiøs kultus og frihet til antireligiøs propaganda anerkjennes for alle borgere.»

I F.N.'s menneskerettighetserklæring står det i artikkel 18: «Enhver har frihet til enten alene eller sammen med andre, og offentlig eller privat, å gi uttrykk for sin religion eller tro i lære, gjerning, utøving og etterleving».

Begrepet tro dekker også begrepet antireligiøs oppfatning. F.N.'s menneskerettighetserklæring forbyr ikke antireligiøs propaganda.

Sammenligner man dette med Norges grunnlov så ser man et helt avvikende livssyn. I denne lovs § 100 står det: Ingen kan straffes for noe Skrift . . . medmindre han forsætliggen og aabenbart har enten selv vist, eller tilskyndet andre til, . . . Ringe agt mot Religionen . . .

Efter F. N.'s pakt, og efter Sovjetunionens grunnlov er det tillatt å drive antireligiøs propaganda, men ikke efter Norges grunnlov.

Både F.N. og Sovjet setter materialismen opp som et overordnet begrep og religionen opp som et underordnet begrep som man ikke behøver å ta hensyn til. De bygger begge på det materialistiske prinsipp, og begge fremmer det materialistiske livssyn over hele verden.

Et annet meget viktig livsprinsipp er erkjennelsen av at menneskeheten er delt opp i forskjellige arvestoffgrupper. Denne erkjennelse er eldgammel, og har i vår tid fått sitt videnskapelige uttrykk i Mendels arvelover. Det er også en

Den rød-gule drage ute på rov

Kinesisk infiltrasjon i Afrika, Europa og Amerika

I tilknytning til tidligere artikler om det spente forhold mellom Kina og Sovjetsamveldet bringer vi her en artikkel fra «Afrika-Orient-Information»:

Da verden efter Stalins død og efter Mao-tse-tungs ønske ble inndelt i interessesfærer, fikk Peking seg blant annet tildelt Afrika. Også Asia ble tildelt Kina, sammen med Sør-Amerikas Stillehavskyst. Men Kina og Moskva holder seg ikke strengt til dette. Selv i Europa, som ble «tildelt» Sovjetsamveldet, forekommer det kinesisk intervensjon. De ideologiske motsetninger mellom Peking og Moskva var det som nylig førte til det kommunistiske toppmøte. Det var på høy tid at dette kom istand, men uansett det offisielle resultat, så later det til allerede å være forsent. For det som engang er limt sammen holder i sin alminnelighet dårlig.

Nøytrale diplomater i Peking har bekreftet meldingen om at tusener av sovjeteksperter har måttet forlate Kina i ekstrasog. Det kan kanskje hende at oppdragene er utført, men hvorfor blir de ikke fornyet? Peking har stadig sett med mistro på disse fagfolk. Man anstrenget seg for å få garantier for at sovjeteksperter ikke skulle blande seg inn i den kinesiske innenrikspolitik. — Samtidig forlot de 1500 rødkinesiske studenter Sovjetsam-

historisk kjensgjerning at disse arvestoffgrupper har spillet snart en ledende, snart en underordnet rolle i verdensutviklingen. Både Sovjet-forfatningen og F.N. benekter dette.

(Forts. side 8)

veldet for å «studere videre ved andre kommunistiske universiteter». Sovjetpressen leverte ledsagemusikken til dette, idet den heftig kritiserte den kinesiske «venstreavvikelse». På den annen side kan Folkerepublikken Kina glede seg over stigende sympati hos trotskistenes «Fjerde internasjonale», som spesielt har bidratt til å knytte en nærmere forbindelse mellom Peking og Japan.

(Forts. s. 6)

De falne kjemperes kvartal i Stalingrad, til minne — ikke om siste verdenskrig, men om de 54 bolsjeviker som ble hengt av de hvite under Wrangel med Churchills velsignelse. Tilhøyre bilde av Krustsjov, tilvenstre for Stalinstatuen medlemmer av presidiet.

Mottagelse i FN's spiserum i New York.

Tanker ved årsskiftet

Når vi går inn i et nytt år, faller det naturlig å tenke: Hva mon dette året vil bringe av godt eller ondt? - Det vet vi heldigvis ikke. Og det som skjedde i det gamle år, av det husker vi bare en brøkdel. Det som preger verdensbildet av i dag er: Opprør, terror, vold, usikkerhet og angst. Ja sannelig, vi har ventet lenge forgjeves på det fredelige tusenårsriket som enkelte naive sjeler proklamerte i 45, da de fele nazistene var slått.

Og her hjemme på berget står det sannelig ikke bedre til enn i verden for øvrig. Drosjeran, tyveri og mord på barn og voksne, leser vi i avisene om rett som det er. Som oftest heter det «drap». Og vedkommende «drapsmann», gjerne av ung alder, har ofte svekkede sjelsevner eller er bevistløs i gjerningsøyeblikket og er da nesten uskyldig å kalle og slipper gjerne med betinget eller noen få år.

Jeg tillater meg å mene at det gode hjertelaget hos den dømmende makt i slike tilfeller er temmelig malplisert. Sannelig - vi merket ikke noe til denne velvilje i 1945 og utover, da vi som hadde vært medlemmer av NS, og alle de unge frontkjempere ble dømt. Da febersyke mennesker, og menn med amputerte lemmer ble kjørt til fengslene og stuet sammen som sild i tønner uten skikkelig pleie eller tilsyn. Vi merket sannelig ikke noe til hverken forståelse eller medynk med de unge guttene som hadde ligget ute på østfronten og slåss mot det system som den vestlige verden er opptatt med å kappruste mot i dag. Som oftest ble dommen mange års straffarbeide, og hvis vedkommende hadde vært så uheldig og deltatt i polititjeneste eller kontraspionasje, ble det gjerne livsvarig eller døden.

Hvor ble det av dem som i kristendommens eller humanismens navn burde ha protestert? De få kan visst telles på en hånds fingre. Sikkert var det der som var uenige, men få torde tale. Å gå mot strømmen og bli svi-merket av den store hopen, det kan være farlig, og få har det mot som trengs.

De gamle sa det slik: Vi har uår på menn. Ja sannelig - vi har uår på menn, og på kvinner også for den saks skyld. Eller rettere sagt - det er uår på respekt for sannhet og rett hos begge kjønn. Selvfølgelig blir det hvisket litt i krokene her og der at ikke alt gikk rettferdig for seg den gangen. Men si dette høyt, enn si det fra en offentlig talerstol, hvem våger det? -

Derfor har vi til dags dato ikke hørt en eneste røst heve

seg fra de gode nordmenns leir for eks. mot ordklisjeen: «landssviker», som ble klistret på oss alle fordi den største delen av oss tillot seg å velge nasjonalsosialismen fram for den internasjonale sosialisme. Og vi må vel tro at det finnes mange bra og reale mennesker også blandt dem som den gang så annerledes på tingene.

Meningene kan nok være der, men det er manndom og mot som mangler. Men stemmene våre er gode nok når det er valg, bevarer. - Men stemme på disse lunkne partiførerne som til denne tid har godtatt all den urett som de hevnjerrige lovmakerne fra London lot gå over oss - det skulle vel puken gjøre og ikke en real mann eller kvinne, som vet i sin egen samvittighet at han eller hun aldri har gjort seg fortjent til å nevnes «landssviker».

Det heter at en ikke skal se seg tilbake, men det faller vanskelig for oss som har smakt «rettstaten» på kropp og sjel ikke å gjøre det. Det faller da også naturlig å minnes de døde. De som ble snikmyrdet, de som falt som offer for hevnjustisen, og alle dem som senere har gått bort.

Det er spesielt én jeg tenker på når jeg skriver disse linjene. En som gikk bort i det Herrens år 1960. Som ligger begravet på en fremmed kirkegård, i et fremmed land. Hun gjorde den store synd å bli medlem av NS, og så var hun så norsk og så glad i landet sitt at hun liksom ble et fordøme for alle de yngre hun kom i berøring med. Med glad hug lærte hun de unge å elske sitt fedreland og fremme norsk kultur, ikke minst gjennom sang og musikk og folkeviseleik. Og jeg tror at det er få av oss som lærte henne å kjenne, som kan glemme hvilken stor kunstner og rikt utrustet menneske hun var. - Nå hviler hun på en fremmed kirkegård langt borte fra det landet som hun tjente så trofast. I sannhet de menn som laget de lover som gjorde det mulig å dømme en så gjennom ærlig og norsk kvinne, de som tolket disse dommene, og de som dømte landets beste sønner og døtre etter dem, og alle dere andre som var med i den store hopen og kastet sten. - Dere bærer på et tungt ansvar, en kappe av skyld. Det er mange i Norge i dag som bærer en slik kappe, som ennå ikke har fått «sin sak» oppgjort. -

Ingrid G. N.

De har vel ikke glemte bladpengene?

Ny bok av Olga v. Barényi

Den tsjekkiske forfatterinne Olga v. Barényi, som nå lever i eksil i Tyskland vil være kjent av dette blads lesere fra en rekke artikler og også fra to bøker som er omtalt i bladet og som også selges gjennom vår Boktjeneste: «Prager Totentanz» og «Der tote Briefkasten». I denne siste bok, som handler om den tsjekkisk-kommunistiske spionasje- og agentvirksomhet i Vest-Tyskland, omtales også den sosialdemokratiske toppfigur Frenzel, som senere ganske riktig ble avslørt som rødsjekkisk spion og arrestert.

De vest-tyske myndigheter setter imidlertid øyensynlig ikke pris på slike ubehagelige avsløringer, en ønsker helst å leve i fred og ro i Wirtschaftswunderet, og så er det da heller ikke så ganske fritt for at fru v. Barényi er blitt forfulgt - av myndighetene som «nynazist» og av de røde som ubarmhjertig avslører av personer og metoder. Fruen blir rett som det er innbragt til forhør av politiet i det meget nydemokratiske Tyskland, og når det gjelder de røde så går det nærmest på livet løs. De siste lot således hennes schäferhund forgifte og har også på andre måter søkt å ramme henne.

Hun lar seg imidlertid ikke avskrekke og fortsetter uferferdet sin foredrags- og skribentvirksomhet, som tar sikte på å få folk til å forstå den dødelige fare som truer. Hun har nå ferdig en ny bok i romanform, «Das tote Geleise» men det er såvisst ingen romanfigur den handler om. «Kvinnene fra Lidice» er et av krigs- og etterkrigstidens store hetsnumre, og det er denne affære fru v. Barényi nå uferferdet tar opp med det førstehånds kjennskap hun som tsjekker har til hendelsene. Blant meget annet som kaster et avslørende lys over ting og hendelser. Boken er nå under trykking og vil så snart den foreligger kunne bestilles gjennom Folk og Lands Boktjeneste.

Fru v. Barényi er en fremragende og underholdende forteller, hvis bøker kan anbefales på det beste. Når det gjelder hennes bok «Prager Totentanz», så har den vakt oppsikt verden over. Den gir en rystende skildring av de myrderier i stort format som fant sted i Böhmen-Mähren i maidagene 1945.

«Ro omkring rettsoppgjøret»

(Forts. fra s. 4)

er en ustraffet morder (takket være høyere beskyttelse) og forsåvidt i godt selskap. Tyskerarbeiderne slapp med at der ikke var plass til dem, hvilket er å gi dem stempel av landsforrædere. Det hadde vært mer rasjonelt å unnlate påtale fordi de fornuftigvis ikke kunne ha noen mening om krig eller ikke krig. Men det ville allerede da ha slått benene under «rettsoppgjøret».

IV.

Om straffbarhet etter den ordinære straffelovs § 86 uttaler h.r.dommer Alten i Hålandsaken:

«Til straff etter § 86 kreves, at man selv har båret våpen eller på annen måte ydet fienden bistand i råd eller dåd. Det vil igjen si, at man i ord eller gjerning altså ved en positiv virksomhet, har skaffet den fiendtlige krigsmakt eller den fiendtlige stat en påviselig fordel. Om denne fordel er av militær eller annen art, er uten betydning, når den er egnet til å styrke fiendens eller svekke Norges stilling under krigen, At virksomheten må være rettsstridig er en selvfølge».

V.

Både tyskerarbeidernes og handelskammermedlemmenes virksomhet var rettsstridig og dermed straffbar etter § 86, hvis Norge på den tid var i krig med Tyskland, slik som det nu altså doseres for folket, og vedkommende visste det. De, som dette rammer, bør ta til gjennmæle i tide og tilkjennegitt daværende standpunkt, thi manns ettermæle dør aldri og det kan bli ganske ubehagelig for deres etterkommere å stamme fra landsforrædere.

VI.

Etter de i landssviksaker innhøstede erfaringer vil det ikke falle myndighetene, som har utvist så megen nidkjærhet, vanskelig å skaffe tilveie det fornødne antall jurister, som vil gå inn for at Norge var i krig med Tyskland etter kapitulasjonen, men neppe så lett som tidligere. Man hadde visse vanskeligheter allerede i injuriersaken mot major Langeland. De må selvfølgelig tillegges å være i god tro, selvom dette nok kan bli oppfattet som skilket til å «utsette ham for tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit», forsåvidt det gjelder vedkommendes mulige virksomhet på det privatrettslige område.

På den annen side kan de evt. tiltalte regne med, at det ikke vil lykkes å pådytte en ordinær lagrett den i landssviksaker reglementerte passus i domspremissene, at «retten finner det bevist, at tiltalte visste at landet var i krig.» Vi er vel mer begavet enn folk flest.

Av disse henvendelser til folket gjennom kringkastingen fremgår det med all ønskelig tydelighet, at der fremdeles

hersker tvil innen almenheten om der var krig etter 1940 eller ikke. Hva skal de ellers tjene til? Men tvil skal etter norsk rett komme tiltalte til gode (hvilket forklarer den ovennevnte reglementerte passus), men formodentlig ikke etter moskovitisk, hvor man jo har hentet sine inspirasjoner.

VII.

Helt trygge for fremtiden kan dog de 800 samfunnsstøtter ikke føle seg. I den norske «rettsstat» ble der nemlig for en tid siden lansert et tidligere ukjent rettsinstitutt: «Skitne penger». (Det turde ha meget vidtrekkende konsekvenser).

Som man vil erindre ble der i sin tid tegnet forsikring for falne frontkjemperes etterlatte barn til deres utdannelse. Engangspremiene ble av Erstatningsdirektoratet avpresset forsikringsselskapet. Det førte til en rettssak, hvor direktoratet hevdet ved fhv. riksadvokat og fhv. ersatningsdirektør, at premiene hadde ovennevnte opprinnelse og derfor var «skitne penger» som tilkom staten.

Utpressingen ble opprettholdt på dette grunnlag, som altså er norsk rett i dag.

VIII.

Den fortjeneste, som det måtte gi, å være medlem av det famøse Deutsche Handelskammer in Norwegen, kan utvilsomt spores tilbake til Tyskerkontoen i Norges Bank. Den var ved okkupasjonens slutt 13 milliarder kroner og ville ifølge bankdirektør Rygh vært ennu større, hvis ikke Quisling og hans folk til stadighet hadde stillet seg iveien. De 800 gjorde visst ikke det. Skattyderne sliter fremdeles med denne kontoen.

IX.

Var det så krig eller var det ikke etter juni 1940?

Var professor Skeie en juridisk tufs eller var han ikke?

Er de 800 medlemmer av handelskammeret landsforrædere eller er de ikke?

Er der likhet for loven i dette land eller er det ikke?

Er den alminnelige rettsbevissthet hos de styrende gått i dvale?

X.

Den ansvarsbevisste elite, som i dag finnes i dette land, er for liten.

Olaf Holm.

Min kjære kone

Edel Wamre Överland

fødd i Borre, Vestfold, 1891, Døde 16/12 1960 etter 15 års sykdom.

Sivert Överland.

Averter i «Folk og Land»

Redaktører:

ODD MELSOM, ansvarlig
ALEXANDER LANGE

Litt om ulovlige midler

Vi har fått et ganske ferskt og ganske godt eksempel på hva det hykleriske nydemokratiet virkelig står for.

Adskillige lesere av dette blad er dømt av dette samme nydemokratiet for å ha villet «omstyrte statsforfatningen med ulovlige midler». Og det er naturligvis gyselig å ville avskaffe et styre hvis frukter var 9. april og det skammeligste avsnitt i Norges historie. Lovlig eller ulovlig. Etter års soning for denne grufulle forbrytelse i konsentrasjonsleire, eller det som verre var, norsk fengsel slik Bjørneboe har beskrevet det, sitter vi nå tilbake i anger og ruelse for å tilpasse oss det nydemokratiske samfundet.

Vi blir stadig belært av pressen om at det er denne anger og ruelse det kommer an på. Bare vi holder munn om det som overgikk oss og stemmer på Gerhardsen, så skal det gå oss vel og vi må leve lenge i landet. Riktignok er det nå gått 15 år siden vår forbrytelse ble avdekket, og riktignok har ingen av de angrende fått merke sine forfølgeres velvilje og huldsalighet, men vi har jo tiden for oss. Kanskje vi kan tales ved igjen om nye 15 år?

Og så må man naturligvis ikke stille for høyt i det nydemokratiske samfundet. Skulde en våge seg så høyt opp på rangstigen som til bryggesjauer, så er FRIHETEN og vel også DAGBLADET på pletten og trykker en ned der en hører hjemme. Og den meget opposisjonelle opposisjonspressen tier i frykt og beven for disse utslag av nydemokrati og patriotisme.

Vi, etter sigende ytterst få «uforbederlige» som sogner til dette blad, er ute av stand til å oppdrive noen slags begeistring for det nydemokratiske samfund med alt dets hykleri og alt dets intollerante uvesen, for dette tåpelige partivelde med en opposisjon, som ifølge en av dets mere forstandige menns utsagn, E. Hvoslef Eide, består av «flisespikkeri og kjekling om de små spørsmål, mens de sosialistiske maktpolitikere behendig og målbevisst flytter sine brikker». Og vi kan beklageligvis ikke se noen forbrytelse i å ville omstyrte dette.

Og aller minst når vi, som vi innledet denne artikkel med, ser på hva et slikt velde i virkeligheten står for.

I Belgia har det i den senere tid funnet sted visse uhyre interessante og avslørende begivenheter. Først og fremst har de avslørt de styrende nydemokraters uhyre og åpenlyse forakt for den folkemening de ellers så behendig skjuler seg bak. Dernæst har de vist hva de samme maktglade partipolitikere og fagforeningspolitikere i virkeligheten mener om dette å omstyrte statsforfatningen med ulovlige midler. Og endelig har de vist hva den såkalte opposisjon innen nydemokratiene virkelig står for. Nemlig bare undfallenhet og feighet.

I dette Belgia sitter det en regjering med en trygg og overbevisende folkemajoritet bak seg. Men bøyer landets nydemokratiske sosialdemokrater seg for dette «folket» som de ellers alltid påberoper seg? Naturligvis ikke! De mobiliserer gatens og pøblens parlament, de samme som ble mobilisert i 1945 her i landet, og de stiller sine ublu krav på tvers av det de folkevalgte mener og vedtar.

Vel, dette er Belgia, og våre norske gerhardsener og hambroer kan naturligvis ikke være ansvarlig for det?

Nei, kanskje ikke. Men de kunne iallfall ta avstand fra det i sin ensrettede presse, like sterkt som de tok avstand fra våre spede forsøk under okkupasjonen på å innføre rimelige forhold. Og de kunne iallfall ha hindret eller protestert mot at det norske LO direkte understøtter denne «ulovlige omstyrtelse av statsforfatningen» som en ellers reagerer så kraftig mot, med hundretusner av

Deutsche Handelskammer in Norwegen

Fortsatt medlemsfortegnelse:

T.E.A. Teknisk-Engros-Agentur
A/S, elektrotechn. Artikel, Storgt.
38, Oslo.Anders Tellefsen, Agenturen,
Mallings vei 35, Bygdøy pr. Oslo.
A/S C. Tennant Sons & Co.,
Versicherungs- u. Handelsgesell-
schaft, Tollbugt. 27, Oslo.A/S Tinto, Tinten- u. Farben-
fabrik, Fr. Nansens pl. 4, Oslo.Chr. Thaulow & Co. A/S, Auto-
zubehör engros, Kongens gt. 6,
Oslo.Ingeniør O. Theodorsen, Bull-
dog Tømmerforbindere, Kongens-
gt. 15, Oslo.Thiis & Co. A/S, Bauartikel-
geschäft, postboks 370, Oslo.E. S. Thofte & Co. A/S, Schiffs-
reederei, Kongens gt. 6, Oslo.Ingeniør Chr. Thon, Direktor
von Eidsfos Verk A/S. (Eisen-
giesserei, Maschinenbau), Eids-
floss.An. Thorbjørnsen, Eisenwaren
u. Bauartikel engros, Kongens gt.
14, Oslo.Thoresen & Thorvaldsen A/S,
Eisen, Stahl, Metalle, Storgt. 51,
Oslo.Georg Thorsen, Agentur in
Manufakturw. u. Konfektion, Lille
Grensen 5, Oslo.

Dødsfall

En gammel venn av vårt blad Carl Grünert, Nordstrand er avgått ved døden og ble bisatt under stor deltagelse. Grünert var under okkupasjonen sjef for Frydenlunds Bryggeri og gjorde her en stor innsats til fordel for arbeidere og funksjonærer, fylt som han var av sosial forståelse og omsorg for sine medarbeidere.

Som så mange andre ble han i 1945 utsatt for en geme og urettferdig behandling, men han mistet aldri holdningen og sluttet helt til det siste trofast opp om arbeidet for rehabilitering av de domfelte NS-folk.

Historier.

Vår venn Anders Melteig traff forleden dag professor dr. Sverre Steen. Melteig sa: Det mangler en r i Deres fag, herr professor. Altså ikke Norges historie, men historier! A.

blanke norske kroner.

Men det gjør de ikke. Regjeringen lar pengene flomme ut av landet, og den såkalte opposisjonspressen tier - som alltid når det gjelder prinsipielle spørsmål. Og uten forståelse av at de selv, om de mot all formodning skulle klare å kaste av oss arbeiderpartiåket, da selv vil møte de samme ulovlige midler for å omstyrte den statsforfatning som ikke lar de venstre-radikale herske.

Professor Frede Castberg og Norges Love

Mere tilfeldig kom jeg i kringkastingen 14/12-60 til å høre professor Frede Castbergs agitasjonsforedrag til fordel for lovligheten av det såkalte rettsoppgjør.

Foredraget foranlediger meg til å sitere Grunnloven § 11, første avsnitt:

«Kongen skal bo inden Riget og må ikke uden Storthingets samtykke opholde sig udenfor Riget længere end sex Måneder ad gangen, medmindre han for sin Person vil have tabt sin Ret til Kronen. —»

Prof. Frede Castberg var omsider kommet frem til at noen «Elverumfullmakt» eksisterte ikke, «da det ikke ble votert.» Nei, det ble ikke votert.

Det forekommer meg at forslagsstilleren til denne såkaldte Elverumsfullmakt, C. J. Hambro, bør nøye granskes.

De fleste voksne personer her i landet har ledet et møte. Alle vet de at et utformet fremsatt forslag har en bestemt hensikt. Det forekommer meg at forslagsstilleren til denne «Elverumsfullmakt», søker å forlede Stortinget til nok en gang å sette seg ut over Grunnloven. Da Stortinget opponerte mot det fremsatte forslag, — noe av hvert hadde vel begynt å demre for enkelte — endret forslagsstilleren skyndsomt taktikk, og skyter det fremsatte forslag inn under grunnloven § 17, med de der fastsatte begrensninger. Han gav så ut en parole eller to, og reiste hurtigst over grensen til utlandet.

Stortinget ble sittende igjen med stumpene, til tyskeren Terboven sommeren 1940 (25. sept.) fullbyrdet det andre hadde påbegynt.

Når jeg ovenfor sier «nok en gang» å sette seg ut over grunnloven, er det med henblikk på forlengelsen av funksjonstiden for det i 1936 valgte storting med 1 år. Lovlig behandlet, men å bestemme iverksatt først etter nytt stortingsvalg.

I tråd med det hele er også den avsatte høyesteretts uttalelse av 25. juni 1942. Uttalelsen lyder: «Det fremgår av Grunnloven § 71 at det storting som ble valgt i 1936, ikke kan sammenkalles etter valgtidens utløp hverken som ordentlig eller overordentlig storting. Dets myndighet er definitivt opphørt, og det kan ikke i kraft av konstitusjonell nødrett gjenoppstå som statsmakt.»

Det er imidlertid den alvorlige innvendning å rette mot denne «høyesteretts» uttalelse: At Norge etter Grunnloven skal ha Storting.

Det kan så være at de fleste av stortingets medlemmer valgt i 1936, ikke var av den tilstrekkelige personlighets støpning til å mestre de kritiske situasjoner som etterhvert oppsto i forbindelse med at Norge ble trukket inn i 2. verdenskrig, og etter at det totale militære nederlag her var fullbyrdet. Men kjer- nen i Norges Grunnlov er at

Norge skal ha storting. — Likesom den samme Norges Grunnlov beskytter folket mot å bli styrt av regjering med konge fra en fremmed stats område. Jfr. sitert avsnitt av Gr. loven § 11.

*

Foredragsholderen var ennvidere også kommet frem til at det foreligger en kapitulasjonsavtale mellom det Tyske Rikets befullmektigede og Norge ved befullmektigede av 10. juni 1940. Ordlyden i denne kapitulasjonsavtale er: § 1. «Samtlige norske stridskrefter legger våpnene ned og forplikter seg til ikke å gripe til våpen igjen mot det Tyske Riket eller dets forbundne så lenge den nå pågående krig varer.» Videre av § 4. «Yrkesmilitære har valget mellom å gi sitt æresord på ikke mere å kjempe mot det Tyske Riket eller dets forbundne i denne krig, eller ærefullt krigsfangenskap.»

Norges krig var slutt, og Norges krig forble slutt, da okkupasjonstilstanden besto uendret fra 10. juni 1940 til 8/5 1945.

At det rådet okkupasjonstilstand, ikke krig, var helt klart for den alt overveiende del av folket her hjemme. Bortsett fra den spredte illegale virksomhet, etterpå blåst opp til fantastiske dimensjoner, levet folket under relativt rolige og trygge forhold. At det ikke var sluttet noen fred, var noe alle, ikke minst medlemmer av Nasjonal Samling, var klar over, men det er dog faktisk og reelt, og også rettslig, adskillig forskjell på krig og de gjennomgående rolige okkupasjonsforhold som rådet her fra 10. juni 1940 til 8. mai 1945. Det vi fryktet for — og med oss storparten av det norske folk, var at det igjen skulle komme til krig i Norge, før krigen mellom England med allierte og Tyskland tok slutt.

Nasjonal Samlings stillingtagen førte til at tyskerne kapitulerte her, uten at det igjen kom til krig i Norge.

Nordmenn i utlandet kunne vende tilbake til velordnede forhold. «Til dekket bord», som en av dem uttrykte det.

Det er norsk rett at straffelovens § 86 gjelder i krig, men ikke under okkupasjon. Straffelovens § 86 kan ikke i noe tilfelle komme til anvendelse overfor medlemmer av Nasjonal Samling for deres forhold under den tyske okkupasjon. Jfr. straffelovens 1ste kap. Den Norske strafferetts virkekrets § 12 og § 14, hvor det heter: «Anvendelse av ovenstående regler begrenses ved de i folkeretten anerkjente undtagelser.» Haagerkonvensjonene er ratifisert av Norges Storting.

Straffelovens § 86 ble i opportunistisk hensikt anvendt, og rammet titusener av fedrelandssinnede menn og kvinner.

Det er rettssvik.

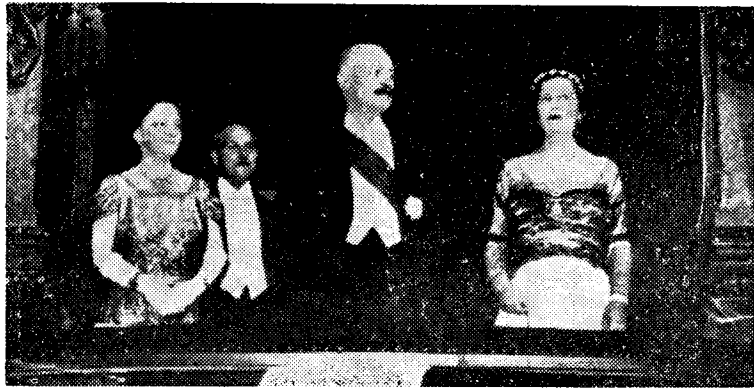
Sigurd Mytting.

Frankrikes sammenbrudd

11. juni 1940. Omkring 200 km fra Briare, også ved Loire, men lenger oppover elven, ligger byen Tours. I Middelalderen var den engang sete for de franske konger, i disse dager er den i løpet av natten blitt sete for regjeringen — og aldri før har det vært slik forvirring i byen. For ikke bare er alle ministre med embetsmenn kommet fra Paris, men også senatorene og de deputerte og der til hele det diplomatiske korps: ikke mindre enn 63 sendemenn og befullmektigede er ankommet kl. halv ni om kvelden i en lang bilkolonne, hvis vogner alle bærer merket CD (Corps Diplomatique) og med den apostoliske nuntius i spissen. Det er umulig i all hurumheien å anbringe alle i de utpekete kvarterer. Det lykkes bare for noen, mens resten må tilbringe natten på en sofa eller i en stol i prefekturet, som tilsvarende regjeringsjefens residens. Neste morgen blir alle så anbragt i slotter i omegnen.

Kort før middag er president Lebrun kommet til slottet Cagé. Her er man helt siden krigens begynnelse i september 1939 rustet til det høye besøk — så sannsynligvis forekom det de innviede at statens president ikke kunne forbli i Paris i denne krig. Slottet er utstyrt med møbler fra slottet Rambouillet, som er presidentens sommerresidens: kostbare gobeliner henger på veggene, verdifulle tepper dekker gulvene. Presidentens kontor ligger i første etasje og like ved siden av holder general Brannonier til. Han er sjef for presidentens militærkanseli. Videre herr Magre, sjefen for sivilkanseliet.

Inntrykket av denne flukt fra Paris var knusende. Lebrun gråter riktignok ikke lenger slik som om aftenen da den hurtige avreise ble besluttet, men han er helt fortvilet — nå da han med egne øyne har sett elendigheten i flyktningestrømmen, nå da han har opplevet hvorledes de ulykkelige stuvet seg sammen foran bilen hans, er han blitt fullstendig rådløs; hvorledes skal det gå disse ulykkelige, disse utallige som det ikke finnes slotter med gobeliner og tepper for? Hvorledes skal veiene noensinne bli fri for hærens bevegelser, slik de er dekket av disse endeløse kolonner av flyktninger? Lebrun blir innbudt til å spise, men han kan ikke få ned en bit, som han avvergende sier. Hans svigerdatter lykkes det imidlertid å overtale ham til å ta i det min-

President Lebrun representerer i sin glansperiode.

Våpenstillstand eller kjepe videre?

ste etpar speilegg og et glass rødvin. «Du må holde deg frisk til i eftermiddag, pappa,» sier hun omsorgsfullt. Hun vet at ministrene kommer til rådslagning kl. fire.

Klokken er blitt fire. Republikkens president venter på sine ministre, men ennå er ikke alle kommet. Det finnes nemlig i nærheten et slott, Candé og navnelikheten har fått noen av herrerne til å begi seg til Candé istedenfor til Cagé. Dessuten er det mere berømt, for i Candé, som amerikanerne eier (derfor er også den amerikanske ambassade forlagt dit) fant hertugen av Windsors bryllup sted. Nå kjører den store lysegrå Packard med høystkommanderendes vimpel inn i parken, bak hvis høye trær slottet ligger; ut av bilen stiger Weygand og Reynaud, som har oppsøkt generalen i hovedkvarteret ved Briare.

Endelig er en kommet så langt at president Lebrun trer som den første inn i møterommet, etter ham marskalk Pétain, kabinettets visepresident, så general Weygand og Reynaud, så kommer de andre ministre.

Men den høytidelige og tradisjonsrike plassordning som gjelder for et ministerråd i Elysée er opphevet her — herrerne setter seg slik det faller seg, en sitter i en stol ved bordet, en annen i en lenestol — man har samlet sammen hva det finnes av stoler. General Weygand setter seg på kortsiden av det svære bordet og holder en tykk dokumentmappe på knærne.

Ministrene er nervøse og opphisset. De har siden formiddagen ikke fått vite noe nytt — Reims skal være tatt, syvende armé gått tilbake mot Paris — men det er alt sammen bare rykter — nå vil general Weygand si hvorledes det virkelig står til med Frankrike. —

«Mine herrer,» slik tar Reynaud ordet, mens ministrene lytter spent, «jeg har bedt general Weygand redegjøre for den militære stilling. Jeg gir ham ordet.»

Påny et øyeblikks stillhet, en stillhet som virker knugende på alle. Så taler Weygand — slik han alltid taler, bestemt, klart, energisk.

«Da jeg overtok kommandoen var fronten ved Maas gjennombrutt og våre armeer strømmet tilbake i uorden. Alle anstrengelser var rettet mot ett eneste mål: —

sentrum og venstre fløy av den franske hær måtte atter loddes sammen. Jeg forsøkte derfor å skape forbindelse mellom de to i området ved Arras og Amiens. Jeg beklager å måtte meddele dere at det ikke er lyktes meg. General Gort har ikke etterkommet mine ordrer. Etter den forferdelige affære ved Dunkerque hadde jeg ikke mere igjen enn 55 franske og 2 britiske divisjoner. Men en general kan like lite som et land erklære seg beseiret uten å ha prøvet det ytterste. Jeg besluttet meg derfor til å levere ennå et siste slag.»

Dette hærførerens dystre tilbakeblikk forberedte tilhørerne på de knusende meddelelser han nå måtte gi dem. Langsomt, nøyaktig, uten å trekke et eneste papir frem fra mappen, som han hele tiden holder på knærne, uten å ha et kart foran seg, gir han et klart bilde av forløpet av de siste dages kamper, og så nedslående som

Forts. s. 8

OLAF HOLM:

«RO OMKRING rettsoppgjøret»

«Die ich rief, die Geister, werd' ich nicht mehr los».

I.

Der ble en gang av den politiske og juridiske alimakt her i landet gitt den parole, at der skulle være ro omkring rettsoppgjøret. Det ser ut til at man har sett seg tvunget til å oppgi det.

I kringkastingen har vi nu hørt både H.r.justitiarius og den tidligere rektor ved universitetet, begge (presumptivt) fyrster i jussens verden, forkynde, den ene at der ikke har vært begått noe justismord her i landet etter 1945, den annen at Norge fortsatt var i krig med Tyskland etter kapitulasjonen 1940. Den siste påstand, mer er det ikke, som nødvendig grunnlag for den første, for ellers erkjennes dommene i landssviksaker å være justismord alle tilhobe. Dette har man altså på føielsen er folkets oppfatning, siden man nu 15 år etter har funnet det nødvendig å henvende seg til det. Normalt ville det være unødvendig.

Denne folkets naturlige rettsoppfatning ble i sin tid forsiktigvis holdt på tilbørlig avstand ved organisasjonen av landssvikanordningens særdomstoler, tross Skeies og justiskomiteens kloke advarsler. Det kan ikke godt være gjort av uaktsonhet. Et meget slem punkt å komme forbi. Resultatet ble der etter.

II.

Et forsøk på å knekke folkets naturlige rettsføielse, da den

første gang stakk hodet opp gjennom major Langelands to bøker, falt uheldig ut — meget uheldig. Det skjedde for ordinar lagrett. Senere er det «gått troll i ordene» d.v.s. titlene på hans to bøker, «Dømmer ikke» og «For at I ikke skal dømmes».

Videre var en NS-mann nyttig ute og varctok sin heder, også ved en ordinær domstol, etter at man hadde forsøkt å trette ham ut ved å sabotere saken gjennom to år. Resultatet vakte stor oppsikt også utenfor landets grenser, hvor man nok har hatt en mistanke om, at ikke alt gikk for seg etter lov og rett i dette land. Den gang lot heller ikke folkets naturlige rettsføielse seg knekte. Nu forsøker man altså å påvirke den ved, la oss si, agitasjon. Det er vel en dyd av nødvendighet.

III.

Den fremsatte påstand om at kringen fortsatte etter kapitulasjonen i 1940 har visse funksjoner for en rekke av «Samfundets støtter». For er denne påstand holdbar, så har ca 200 tusen tyskerarbeidere og de over 800 medlemmer av det tyske «Deutsche Handelskammer in Norwegen» overtrått den ordinære strl. § 86 og er etter denne landsforrædere, ikke engang landssvikere etter det «formildende» tillegg til straffelovens § 86, som kalles landssvikanordningen. At de ikke er satt under tiltale endrer ikke forholdet. De er ustraffede landsforrædere like fullt som Gulosten (Forts. fra s. 7)

Aftenposten

Nr. 554: Aftennummer | Oslo, tirsdag 19. november 1940

Det tyske Handelskammer i Norge konstituert med over 850 medlemmer.

Toll
Behold
skal
Den ny
Alle

B U

Kennedy i startgropen

Vi låner interessant vurdering hos vår svenske kollega FRIA ORD

Vår svenske kollega FRIA ORD som i likhet med FOLK OG LAND nå har gått inn i sin tiende årgang, og som i likhet med oss kan se tilbake adskillig lenger tilbake, er en usedvanlig seriøs, kultivert og vel underrettet avis som vi står på den aller beste fot med. Vi føler og erkjenner det lokalpatriotiske strømninger i sin tid ulykkeligvis fornektet med katastrofale følger for Norden. Denne vår skandinaviske venn og broder har en rekke eminente medarbeidere på de forskjellige områder med den ansvarlige redaktør Rütger Essén i spissen, den overlegne utenrikskronikør og forfatter, som vi ofte har hentet impulser fra. I dag skal vi nevne en annen av bladets medarbeidere, redaktør H. Møllmann Palmgren, som ukentlig har en usedvanlig leseverdige «Ur vår utlandspost». I en av de siste skriver han en artikkel om «Kennedy i startgropen», som sikkert vil interessere våre lesere. Vi gjengir artikkelen på originalsproget, fordi det er vårt håp at «samnorsken» engang vil bli avløst av det nordisk-skandinaviske sprog:

Kennedy og hans FN-ambassadør Adlai Stevenson

SENATOR JOHN F. KENNEDY, Förenta Staternas president från och med 20 januari 1961, har i dagarna färdigbildat sitt kabinett. Och hela den västlige världen — förmodligen den östliga också — blickar med spänning och förväntan mot den spelöppning för en ny amerikansk politik som är omedelbart förestående. Den allmänna oppfattningen i västvärlden synes gå ut på, att Kennedy blandat sina kort så skickligt, att han på en och samma

gång «lugnat de konservativa och oppmuntrat de liberala», för att citera Berlingske Tidendes Washingtonkorrespondent, Anders George. Det första och mest påfallande draget vid en mönstring av Kennedys ministerlista är det faktum, att de gamla politiska paradhestarna i demokratiske partiet i förvänsansvärt hög grad lysa med sin frånvaro. Det är nya, delvis tämligen unga och politiskt oprövade krafter, som ryckt upp i främsta linjen. En stor

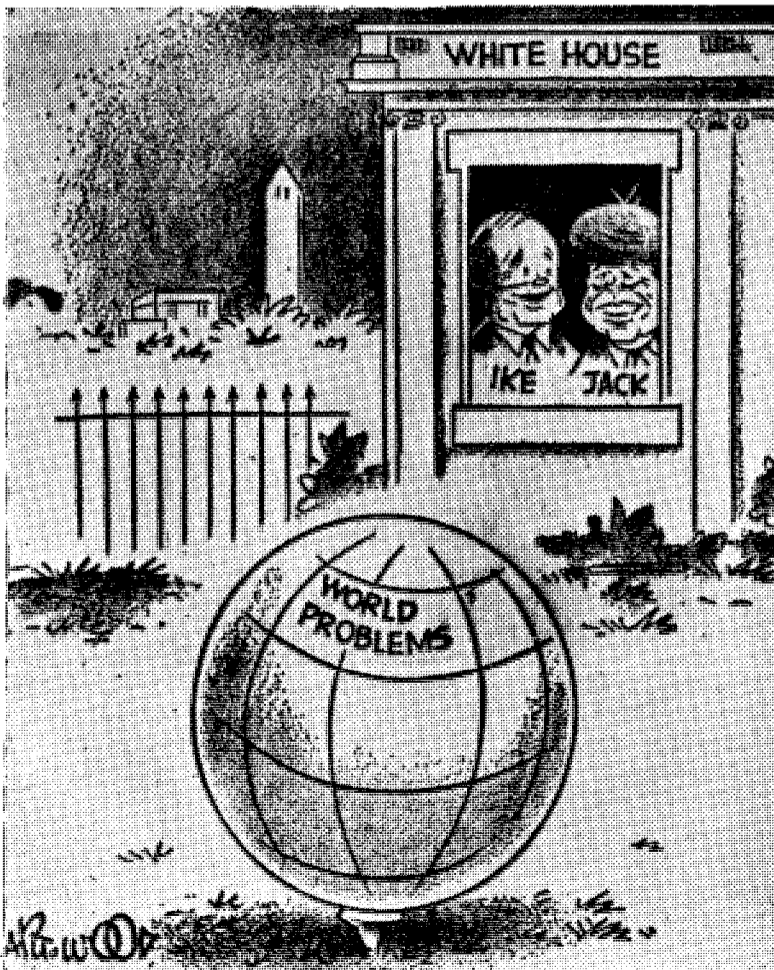
del av dem har kännetecknats som medlemmar av den «hjärn-trust», vilken organiserade och ledde Kennedys valkampanj med en energi och brillians som väckte beundran, även om segern vanns med den allra smaalaste marginal.

VÄRLDEN HAR SANNERLIGEN all anledning att med spänning och skärpt observans följa den spelöppning, som presidenten Kennedy inom fyra veckor skall företaga. Situationen påminner på ett ganske egenartat vis om den som förelåg, da Franklin D. Roosevelt år 1932 valdes till president på det demokratiske partiets plattform.

New Statesman påpekar detta förhållande og skriver:

«Alldeles som Roosevelt framstod som symbolen för en ny mentalitet 1932, då de amerikanska väljarna krävde en beslutsam och handlingskraftig regering og föga brydde sig om at de under valgkampanjen avgivna löfötena om en ny økonomisk politik omedelbart glömdes bort og erstattes med den vidlyftiga og äventyrliga New Deal-politiken, så har nu också Kennedy erhållit ett öppet mandat og fria händer. Han valdes nämligen på grund av sina löföten om ett aktivt ledarskap, vilket ställdes i skarp kontrast mot den diffusa og obeslutssamma hållning, som präglad den äldre Eisenhowers sista år vid rodret. Kennedys val innebär mera en förpliktelse till aktivitet i allmänhet än till aktivitet i någon viss riktning.» —

MED ANDRA ORD SAGT: Kennedy har lovat, og blivit vald på löföten, att driva en beslutsam, aktiv og energisk politik, men han har icke givit några som helst löföten om i hvilken riktning denna politik skall komma att gå. Här har han faktisk fria händer, og han har det desto säkrare, som hans eget parti kontrollerar Kongressen genom sin majoritet og han själv som senator skaffat sig den personliga erfarenhet og praktik, som kräves för att dirigera det parlamentariska spelet på Kapitolum i önskad riktning. Han står helt fri från den avgående regimens politik og politiskt bestämmande krafter. Genom sin även efter amerikansk måttstock imponerande privatför-

«Bli med ut i bakgården hvor jeg eksperimenterer!»
(The Pittsburgh Press).

Historien bak kulissene:

Forhandlinger i Berlin 1942

Finn Støren forteller om bestrebelsler på å sikre den norske regjerings stilling likeoverfor okkupasjonsmakten

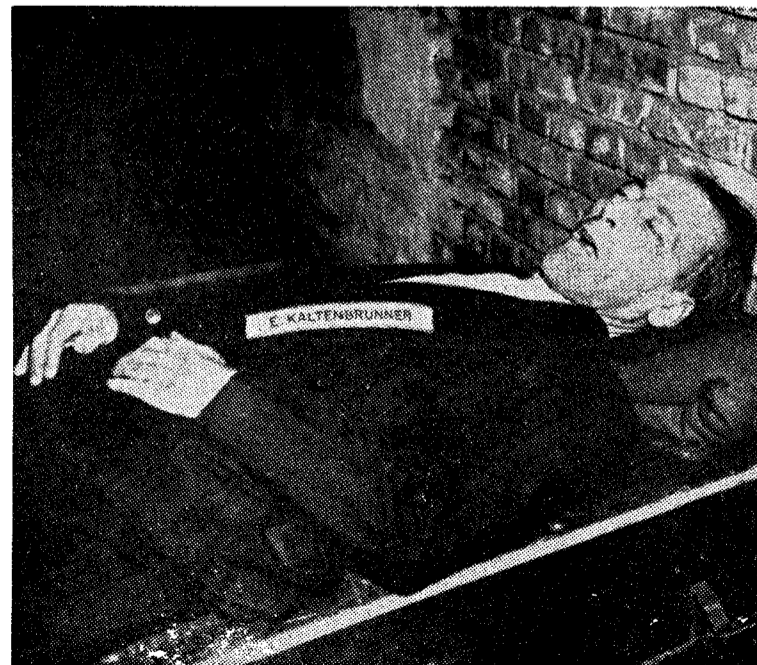

Minister Lunde beser den erobrede Maginotlinje. Lengst tilvenstre i forgrunnen denne artikkel: forfatter Finn Støren.

Umiddelbart etter de begivenheter som jeg har skildret under «Kirkestriden» skrev jeg ned mine temmelig bitre refleksjoner over, at Vidkun Quisling skulle bli tvunget til å begynne sin regjeringsperiode på en så lite lykkelig måte. Uansett hva skyld Rikskommissaren, Terboven og Innenriksministeren i den nye regjeringen, Hagelin hadde, måtte — etter min mening — også Quisling selv bære sin del av skylden. Han hadde begått den feil her å ta en viktig beslutning uten på forhånd å gjennomtenke dens konsekvenser og uten å la sine nærmeste medarbeidere, — i dette tilfelle statsrådene Skancke og Stang, få gjennomarbeide saken. Jeg lot Skancke lese min fremstilling, som for ham samtidig var en informasjon, — han kjente jo ikke fullt ut mine samtaler med biskopene, med Quisling og de tyske representantene. Skancke var enig i mine refleksjoner, og da vi et par

dager senere spiste aften sammen hos Quisling, ga jeg også ham et eksemplar av mitt P.M. Vi førte en meget åpenhjerterig samtale om saken. Quisling satte stor pris på Skancke, som hadde fulgt ham trofast i en rekke år, og som var et høyt begavet menneske og en karakter. Han var av dem, som fikk Quisling til å åpne seg i samtale, — jeg har før sagt, at Quisling måtte ha et temmelig fortrolig kjennskap til en mann og stor tillit til ham, før han under samtale ble pratsom og åpen. For de fleste var han i høy grad lukket og utilgjengelig. Under denne samtalen spurte Quisling meg, om jeg ville reise en tur til Berlin og der, på diskret måte, finne anledning til å informere tyske myndigheter om hvordan kirkestriden var oppstått i Norge så umiddelbart etter at han hadde overtatt regjeringsledelsen. Skancke tilrådet meg også

(Forts. side 7)

Vi har bare dette bilde av Kaltenbrunner, tatt efter at seierherrene hadde avlivet ham i Nürnberg, men det taler jo også sitt sprog. Støren omtaler i sine erindringer Kaltenbrunner som en mann med stor forståelse for norske nasjonale krav.

Kennedy i startgropen

(Forts. fra s. 5)

møgenhet — både hans egen og hans hustrus familj höra till USA:s rikaste — kan han stå i viss mån självständig även gentemot sitt eget parti, även om man givetvis icke får bortse från vissa grundläggande bindningar, som vi här nedan skola antyda. Det torde i varje fall stå president Kennedy fritt att efter eget skön forma ut ett regeringsprogram, alldeles som han i dessa dagar visat en påfallande frihet i valet av medarbetare och ministrar i sitt kabinet. Hur han under de närmaste veckorna och månaderna av sin regering kommer att begagna denna frihet blir, som *New Statesman* framhåller, avgörande för den framtida seglatsen och för den politiska utvecklingen icke bara i Amerika utan också i Europa, och tillika avgörande för frågan om krig eller fred i vår tid.

DEN GRUNDVAL, på vilken Kennedy's valseger vilar, är *väljarmajoriteterna i de stora industristaterna i USA, för vilka löfterna om ekonomisk expansion och en vidgad välfärdspolitik blevo avgörande*, konstaterar *New Statesman* vidare. På det socialrättsliga fältet lyckades demokraterna, genom mera vittgående utfästelser än någonsin tidigare, vinna tillbaka största delen av de negerväljare, som i 1956 års val förlorades till Eisenhower. De stora judiska väljarskaraorna följde nu som vid tidigare presidentval i största omfattning det demokratiska partiets fälttecken och torde därmed de facto ha avgjort valet till Kennedys favör. Detta får nog anses vara det riskablaste och svåraste hypotek, som belastar Kennedyregimen allt ifrån begynnelsen och måste betraktas med stora farhågor. Inrikespolitiskt sett är regimen således bunden att intaga en tämligen prononcerad zionist- och negervänlig hållning, vilket också torde komma att avspeglare sig i utrikespolitiken.

En sak står klar beträffande de inrikespolitiska uppgifterna. Det gäller för Kennedy att å ena sidan stoppa guldutflödet och återställa betalningsbalansen och å andra sidan häva den oroväckande grad ökande arbetslösheten. Medan härför synes givna: En ökad upprustning, parad med en stramare och mera strikt kontrollerad budget för de amerikanska truppstyrkorna på utländsk botten. Kennedys valseger måste ju ses mot bakgrunden av hans häftiga kritik mot Eisenhower-regimets oförmåga att hålla USA i teten för den stora öst-västliga kapprustningen. Om och om igen har han betonat, att USA på ett katastrofalt sätt sackat bakut i detta maratonlopp och att det nu till varje pris gäller att hämta in det försprång Sovjet tillkämpat sig — speciellt på robotvapnens område.

DEAN RUSK

EFTER VALUTGÅNGEN skrev *New York Times*:

«US Air Force har satt allt på hoppet om och förväntningarna om en demokratisk seger.... Kennedy har ställt sig på de militära realisternas sida. En seger för honom synes innebära den största chansen för en starkare försvarsbudget.» —

Det råder icke tvivel om, att USA:s nya regering kommer att inleda en forcerad upprustning. Men det synes dock icke sannolikt, att det i första rummet blir flygvapnet, som kommer att få brorslotten av de ökade anslagen. Snarare blir det flottan — och då i första hand de med Polarisrobotar utrustade nya atomubåtarna — som komma att få rycka fram i främsta linjen som USA:s strategiska supervapen nr 1.

En forcerad upprustning behöver givetvis icke i sig innebära en skärpt utrikespolitik vis-à-vis Östblocket. Mycket tyder snarare på att Kennedy kommer att göra energiska ansträngningar att uppnå en fredlig modus vivendi med de östliga antagonisterna dels på förhandlingsvägen och dels genom en utökad hjälp till de underutvecklade länderna varigenom östmakternas inflytande i dessa eventuellt skulle kunna tvingas tillbaka.

DE NUMERA FULLBORDADE utnämningarna till de högsta posterna i State Department äro högtintressanta som symptom på den tyngdpunkt-förskjutning, som USA:s utrikespolitik inom kort torde komma att klart manifesteras. Mycket talar för att det blir de underutvecklade länderna, det ännu neutralistiska blocket mellan öst och väst, som främst kommer att bli föremål för State Departments politiska och ekonomiska bedömanden, medan intressena för och i Europa mer och mer få andrarangs-karaktär. Vad som framför allt pekar i den riktningen är namnen på de toppmän, som Kennedy under de senaste dagarna utnämnt till chefer i sitt utrikesdepartement.

Valet av den i politiskt hänseende nästan okända ordföranden i Rockefellerstiftelsen,

Dean Rusk, till utrikesminister, synes ha kommit som en total överraskning t.o.m. för amerikanerna själva. Rusk var på Trumans tid statssekreterare i den avdelning av State Department, som sysslade med Fjärnan-Östernärendena, men framträdde aldrig i rampljuset. Det gjorde däremot i ganska hög grad den man, som under Trumans regim tjänstgjorde som amabassadör i India och som nu av Kennedy utnämns till vice utrikesminister — *Chester Bowles*. Icke mindre betydelsefull i detta sällskap är tredje mannen, *Adlai Stevenson*, som Kennedy placerat som USA:s ständige ambassadör i FN med kabinettsministers rang. För Stevenson, två gånger besegrad som presidentkandidat, utgör denna FN-post ingalunda ett tröstepiller och en reträttplats utan en utgångspunkt för förverkligandet av den koexistenspolitik, som i honom har en av sina ivrigaste och fördomsfriaste förespråkare i USA.

KIELER NACHRICHTENS välunderrättade Washingtonskorrespondent, Marlene Manthey, kommenterar dessa Kennedys utrikespolitiska utnämningar sålunda:

«Om denna nya samling av toppfigurer i State Department kan man med någon förenkling säga, att utrikesminister Rusk är mannen som skal sköta Fjärnan-Östern-frågorna (de båda Kinastaterna och Japan), medan Bowless på sin lott torde få de asiatiska utvecklingsländerna och Stevenson de amerikansk-ryska kontaktsråvanderna. Som fjärde man i detta team kommer f. guvernören *Williams*, för vilken Kennedy skapat ett nytt, speciellt ministerium, avseende USA:s relationer till de nya afrikanska länderna. *Williams* har hittills gjort sig känd för sitt kompromisslösa främjande av en fullständig rasintegration. Hans utnämning har hälsats med varm tillfredsställelse av Afrikas diplomatiska representanter i Washington.»

I stort sett kan man av dessa utnämningar draga följande konklusioner beträffande den troliga generalinjen för USA:s kommande utrikespolitik, fortsätter den tyska korrespondenten:

1. Kamp om utvecklingsländerna.
2. Revision av Kinapolitiken, framför allt genom ett diplomatiskt erkännande av Maos Kina.
3. Sovjet-amerikanska koexistenssträvanden.

BETECKNANDE ÄR i detta sammanhang, påpekar samma sagesman vidare, att ingen av de nya männen i State Departments ledning kan sägas vara en Europa-first-man på samma sätt, som både Acheson, Dillon och Dulles voro det. (Douglas Dillon har som bekant erhållit posten som finansminister och får väl i denna egenskap fortsätta med sina redan i höst inledda försök att

Den rød-gule drage

(Forts. fra side 1)

17. april stiftet Peking «Kinesisk-afrikansk vennskapsforbund», for å skaffe sin revolusjonære intervensjon i Afrika et solid grunnlag. I forbindelse hermed forsterker også trotskistene fra London sine anstrengelser i den svarte verdensdel. På det siste møte i Conakry hevdet en kinesisk taler at Vesten med Amerika i spissen befant seg i sterkt forfall og på randen av undergangen. I det øyeblikk da Kina kan virkelig gjøre sitt atomprosjekt, vil imidlertid også kløften til Sovjetsamveldet utvide seg. Peking forkynner åpent at krigen med den kapitalistiske verden ikke er til å unngå. Det dreier seg her om en slags apokalyptisk tro, som Krustsjov iallfall ikke utadtil later til å dele. Storkina har til hensikt i løpet av fem år å bygge atomubåter, senere også atomvåpen, verdensromsraketter og slikt, og vil herunder gjøre bruk av Tibets uranforekomster. Derfor viker det heller ikke tilbake for folkemord i Himalaya.

pressa ut mesta möjlige europeiska [— läs: västtyska] bidrag till stödjan av Amerikas sva- ga betalningsbalans och ökade militäretgifter.)

På britiskt håll har man lika klart för sig som i Västtyskland, att Kennedy-regimen kommer att innebära en utrikespolitisk nyorientering av sannolikt mycket radikal karakter. Den engelska pressen är överlag av den uppfattningen, att det blir den nye presidenten själv som i högsta grad kommer att sätta sin viljas prägel på State Departments aktivitet under de närmaste åren. Så skriver exempelvis *Daily Mail*:

«Avgörandet (i State Department) låter förstå, att Kennedy själv vill kontrollera USA:s utrikespolitik. Utnämningarna äro ett tecken på att de stora utrikesministrarnas tid är förbi. Diplomater av gamla skolan ha sjunkit i värde, enär utrikespolitiska frågor numera överallt ha fått inrikespolitisk betydelse. Ett namn kommer snart att bli allom bekant på den internasjonella parketten; det blir Kennedys och inte Rusks. Och det kommer heller inte längre att bli tal om några golfbaneanekdoter.»

DENNA KONSERVATIVA britiska röst kan lämpligen sammanställas med följande prognos i labourorganet *New Statesman*, som omedelbart efter Kennedys valseger skrev följande:

«Axeln Washington—Bonn, kring vilken Dulles—Eisenhower-politiken i Europa roterade, synes med all sannolikhet komma att förlora något av sin styrka, ty de flesta av Kennedys rådgivare stå närmare mr Macmillan än dr Adenauer. Det kommer högst sannolikt att bli fråga om nya ansträngningar från amerikansk sida att sam- (Forts. side 8)

ALBANIA EN KINESISK BASTION

Den kinesiske generalstabs-sjef Su-tsju forkynte i 1954 på krigsakademiet i Peking asiatiske armeer i Vesteuropa og Nordamerika. Han viste herunder til historiske forbilder. I denne forbindelse er det interessant å slå fast at det siden 1945 er smuglet inn i Kanada mere enn 10 000 kinesere. Kanada har sterkt begrenset den kinesiske innvandring. Skjønt kineserne er smuglet inn over Hongkong består naturligvis den mulighet at de til gitt tid vil kunne virke som femte kolonne ved det av den kinesiske krigsminister nevnte «fremstøt gjennom Kanada til USA».

Mere realistisk enn denne kombinasjon, som ikke har annet grunnlag enn Su-tsjus uttalelse, er utbyggingen av Albania ved Europas sørflanke til et kinesisk støttepunkt. Med dette land har Kina utvekslet offisielle vennskapsbesøk. Allerede i mars 1960 oppholdt en kinesisk handelsdelegasjon seg i Albania for å undertegne en handelsavtale og samtidig innlede en fullstendig ny økonomisk utvikling i det minste av de kommunistiske land.

Allerede høsten 1959 fortalte pressen i Peking om en kreditt til Albania på 55 millioner rubel. Like iforveien var albanerne blitt avvist i Moskva og Prag fordi den albanske økonomi lignet et fat uten bunn. Den kinesisk-albanske avtale ble undertegnet i Tirana sammen med en avtale om teknisk hjelp. Og allerede i slutten av forrige år ankom det etter uttalelser av ministerpresident Kosta Teodosi en større gruppe kinesiske teknikere og jordbruksekspertter til Albania. Det er alarmerende at Peking tar sjansen på å påta seg denne byrde. For kineserne synes det imidlertid i første rekke å komme an på å få fotfeste i Europa.

ATOMORDRE?

En hemmelig melding fra Sjanghai forteller at ledende kinesiske vitenskapsmenn allerede har fått «atomordre». Om dette skriver en Kina-ekspert i et vesttysk blad: «Pekings ledende menn er kjent for ikke å komme med tomme talemåter. Når Chou-En-lai bekjentgjør noe som skal skje, så kan man også med stor sikkerhet gå ut fra at det virkelig skjer — Kunnskaper nødvendige for fremstilling av bomben har allerede i noen tid ikke manglet — Vil det også i fremtiden bli mulig å avholde «toppmøter» uten Mao-tse-tung når det kanskje allerede i dette år eksploderer en kinesisk atombombe?»

PANKOWS FORRÆDERI MOT EUROPA

Folkekina forsøker i virkeligheten å etablere sin innflydelse i alle verdens land. Intervensjonen i Kuba interesserer imidlertid for tiden mindre enn den i Afrika og Europa. I Midt-

Støren om forhandlinger i Berlin 1942 —

(Forts. fra s. 5)

å reise og helst snarest. Og en uke etter befant jeg meg i Berlin.

Dette var jo ikke min første Berlintur i disse årene og jeg hadde allerede gode forbindelser til menn, som jeg i disse dagene måtte søke kontakt med. Jeg merket straks, at her ikke var noen som fant det ønskelig at det just nå skulle begynne en strid mellom staten og kirken, støttet av lærerne i Norge. Men ennå hadde Terboven ikke rukket å informere Berlin på sitt vis om situasjonen, og jeg kunne uten å støte på forhåndsmeninger informere myndighetene om hvordan situasjonen var oppstått og hvilken rolle Rikskommisær selv hadde spillet. Disse informasjonen vakte en utvilsom interesse i de forskjellige ministerier, og jeg tror det er berettiget å si, at de til en viss grad la grunnlag for en velvillig bedømmelse av Quisling, samtidig med at de gjorde klart et visst motsetningsforhold, som de samme myndighetspersoner også senere fikk anledning til å beskjeftige seg med.

Det akutaliserte samtidig spørsmålet om Quislings — om man så vil si — statsrettslige stilling i Norge etter at han hadde overtatt regjeringsledelsen. Det var jo innlysende at hans stilling i så måte var ganske eiendommelig. Personlig er jeg ikke i tvil om, at han oppfattet seg som en slags riksforsender i et suverent rike. Han hevdet, at i hans hånd lå under den foreliggende situasjon, den makt som under andre for-

Tyskland har Ulbrichts forræderregjering mere tatt Peking som forbillede enn Moskva. Sovjetunionen ordner sitt samfundssystem mere og mere efter kinesisk mønster. I februar ifjor dannet Pankow «Nationale Verteidigungsrat der DDR», en institusjon som ikke finnes i Sovjetsamveldet, men vel i Kina. I oktober 1959 fikk den rødkinesiske regjeringrepresentant Nia Sjung-dsjen i forbindelse med feiringen av Sovjetsonerepublikkens 10 årsdag en begeistret tale. Det ble talt om «brødre, født i samme år og samme måned.»

SED's metoder for verving til kolkosene ble importert direkte fra Kina. Også den «kinesiske lønnsbetaling» ble innført i DDR. Den ble oppfunnet av stalarbeideren Chui-Tsal-kang. Ifølge den blir den samlede lønn for en brigade lagt på bordet. Hvert medlem kvitterer for sin lønn og tar den fra bordet uten ytterligere kontroll. Denne betalingsmåte ble også overtatt av enheter av «folkearmeen». — For Kreml rummer aksene Peking-Pankow mange farer.

Pankow danner allerede femtekolonnen for en kommende kinesisk invasjon i Europa.

hold hadde ligget i kongens, regjeringens og stortingets hånd, og han var innstillet på sterkt å hevde denne makt. Dette var naturlig, — for man kunne jo ikke på den annen side se bort fra, at Norge var et okkupert land og at okkupantens representant, rikskommisæren Terboven, befant seg i landet. Det er heller intet som tyder på, at Terboven ikke på alle områder betraktet seg selv som den suverene makthaver innen det okkuperte område.

Den makt Quisling kunne hevde å inneha, kunne muligens fortone seg som en utfordring for hans mange motstandere i Norge, men hans hensikt var jo fremfor alt å hevde, at han som norsk regjeringssjef, som ministerpresident og fører for det eneste legale parti i landet, med suveren makt kunne representere sitt folk og sitt land i forholdet til okkupanten.

I Berlin hadde statsakten på Akershus i februar — kort tid i forveien — gjort et ganske sterkt inntrykk, men ingen ville uttale seg om hva denne høytidelige og formelle regjeringsoverdragelsen til norske myndigheter statsrettslig skulle innebære. Årsaken var vel, at ingen på det tidspunkt var interessert i å skape en klar situasjon, så lenge man ikke visste, hva Hitler personlig la i denne akten.

Imidlertid sorterte Norge fremdeles under det tyske innenriksdepartementet. Og det ble meg under mine samtaler snart klart at det ville styrke Norges og Quislings stilling, om det kunne lykkes å få Norge overført fra innenriksministeriets administrasjon og til utenriksministeriets. Men det var meg samtidig klart, at dette ville ta sin tid og at det ville støte på motstand hos Rikskommisær Terboven og mennene innenfor hans kommissariat. Disse hadde selvsagt sine sterke og intime forbindelser til Berlin og en forandring av situasjonen kunne det ikke bli noen lett oppgave å oppnå.

Jeg søkte så godt som mulig å forberede saken gjennom samtaler med representantene for Reichssicherheitshauptamt. Og jeg møtte hos dem, nå som før, en særdeles velvillig innstilling til de norske krav og ønsker.

Det var Reichssicherheitshauptamts menn som foranstaltet en middag med representanter fra de interesserte ministeriene og fra «Führerkanzlei», hvor jeg fikk anledning til å uttale meg på en mere tvangfri måte om våre problemer. Jeg tok chansen og idet jeg understreket, at jeg bare fremholdt mitt personlige syn på saken, fremholdt jeg, at Norge helt mot sin egen vilje var kommet inn i den ulykkelige situasjon det nå befant seg i, en situasjon som var resultatet av stridende stormaktsinteresser, ikke av norske handlinger. Norge hadde —

fremholdt jeg — erklært seg nøytralt og det hadde ønsket å få være nøytralt. Nå var det et okkupert land og enhver måtte forstå, hvilken motbydelig situasjon dette var for et folk. Jeg understreket at vi betraktet det som en stor uykke, at Tyskland og England befant seg i krig med hverandre og at Quisling og alle hans medarbeidere, ja ikke bare de, men sikkert storparten av det norske folk, ville hilse det med glede den dag Tyskland og England atter kunne møtes i vennskap og samarbeide. Jeg bad at man måtte være oppmerksom på, at ingen okkupasjonsmakt kunne bli populær hos et frihetselskende folk. Jeg sa også, at den norske konge og regjering som satt i eksil i London, siklet på sin side gjorde alt for å sikre Norges selvstendighet og rett når krigen engang var slutt. På samme måte ønsket den nye norske riksregjeringen under Quislings ledelse å bli betraktet som talsmann for en suveren stat for også derigjennom å styrke sin posisjon i folket. Selvsagt måtte jeg samtidig skarpt understreke, at vi var klar over, at vi var et okkupert land og at dette medførte visse forpliktelser som måtte overholdes. Og som ville bli overholdt. Med noen sluttord om Norges tusenårige tradisjon som stat, satte jeg meg.

Det var en bordtale, men samtidig en redegjørelse, og mitt inntrykk var, at den fikk en god mottagelse. Reichssicherheitshauptamts menn bekreftet det, de mente at mine ord hadde gjort et sterkt inntrykk og at der hersket stor velvilje overfor Norge. Et skritt videre for å utbygge vår posisjon ble tatt, gjennom at avisen «Fritt Folk»s representasjon i Berlin ble utvidet og redaktør Oscar Grundtvig Gundersen sendt ned som hovedrepresentant. Jeg kjente ham som en patriotisk mann med seigt mot. Han ble da heller aldri trett av å fremheve på pressekonferansene og hvor han hadde anledning, at han representerte et fritt lands frie presse, — selvom dette måtte medgis å være en sannhet med modifikasjoner.

Da jeg denne gang vendte hjem fra Berlin hadde jeg følelsen av å ha utrettet noe effektivt for den sak jeg var reist ned for. I København merket jeg hos mine forbindelser en viss nervøsitet, forfatteren dr. Wilhelm la Cour var på tyskernes krav nettopp arrestert. Det var en av disse arrestasjoner, som i høy grad medvirket til å forverre forholdet mellom Danmark og Tyskland.

I Helsingborg var det et opphold på en time, jeg hadde tid til et glass godt dansk øl mens jeg ventet på nattoget. På jernbanerestauranten kom en herre på min egen alder bort til mitt bord og bad om å få sitte ned, restauranten var fullt

besatt. Det var en elskverdig og snakkesalig mann, fortalte meg at han var ingeniør og nettopp hadde vært i England, men la ikke skjul på, at han mente at både tyskere og engelskmenn var noen tåpelige mennesker som førte krig om saker, som det var ganske unødvendig å slåss om. «De eneste som er fornuftige er vi svensker, som holder oss unna alt slagsmål,» sa han. Jeg lurte litt på «vi svensker», hans svensk var riktig nok flytende, men det hørtes litt gebrokkent ut. På toget kom han inn på en visitt i min sovekupe og satt og pratet en stund. Jeg nevner episoden, fordi det ikke ble siste gang jeg møtte denne mann.

Da jeg neste dag ringte Quisling, bad han meg samme dag til middag med finansminister Prytz. Det var hans eldste og mest fortrolige venn. Som hensikten var, redegjorde jeg under middagen for min Berlinreise og hevdet med iver, at Quisling så snart som mulig burde reise til Berlin selv, tale med Hitler og få klarere fastlagt den norske riksregjeringens myndighetsområde. Quisling takket meg for det forarbeide jeg hadde utført og nevnte, at han hadde en innbydelse til å besøke «der Führer» på etter sommeren og bad meg i fortsettelsen bidra til at dette møte også virkelig kom istand. Prytz ga uttrykk for, at også han kunne ha interesse av å ta en tur til Berlin for gjennom forhandlinger der om mulig å begrense de store krav og det voldsomme pengeforbruk som Terbovens rikskommisariat hadde på den norske stats bekostning. Det var en tanke som også Quisling ga sin støtte. Han mente at finansministerens besøk da burde finne sted noen uker før hans eget møte med «der Führer». Han forutsatte at jeg under ett eller annet påskudd kunne være i Berlin samtidig med Prytz, så vi i fellesskap kunne hevde vår oppfatning overfor de tyske myndighetene og også derigjennom forberede hans eget møte med Hitler.

Under vår videre samtale kom Prytz inn på den stadig sterkere «jøsningmentaliteten» som gjorde seg gjeldende på stadig flere områder og flere måter. Også den norske London-kringkasteren irriterte ham i høy grad, snart hadde den ikke flere ukvemsord å anvende i sin utskjelling, mente han. Det var typisk for Quisling, som jo stadig var den mest utskjelte, at han forsøkte å dempe Prytz' irritasjon. «Du må da forstå den ting,» sa han, «at det eneste de fyrene i London har å gjøre, er å skjelle ut meg. Det kommer jo av, at de har dårlig samvittighet for at de selv har styrt landet så dårlig at det har kommet opp i denne ulykkelige situasjonen. Nå har de

fått kongen og kronprinsen med seg, hadde de ikke det fått, så ville ingen idag ha hørt på disse menneskene. Men jeg er enig i hva Støren har sagt i Berlin, om Londonregjeringens forsøk på å sikre Norges selvstendighet på sin side, og vi skal holde oss for gode til å skjelle ut den. Vi har nok å gjøre med å forsøke om vi kan redde stumpene. Så får ettertiden felle dommen over våre handlinger.»

«Quisling» var jo på denne tid allerede blitt et symbolsk skjellsord, forøvrig var det ikke det ukvemsord, som var anvendt om ham. Det rokket ikke hans tro på sin oppgave, den å frelse Norge. Intet kunne rukke ham i denne hans tro.

Finn Støren.

Har De husket bladpengene?

Bergs Assuransebyrå

ALT I FORSIKRING

Arbiensgt. 1 — 44 49 94

Arkitekt

HUSTAD

Beerumsv. 5, Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 - Oslo

TANNLEGE MAAMØEN

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 43 33

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

ANNELISE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen kirke - Voldsmånde

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Skyvestiger oljet m/ cadi-
merte beslag. Takstiger av
jern, malertrapper og heis-
bare loftstrapper.

Får vi 3 kommunistiske - -

(Forts. fra s. 1)

I artikkel 123 i Sovjetforfatningen står det det:

«Likeberettigelse for Sovjetunionens borgere, uavhengig av deres nasjonalitet og rase, på alle områder av det økonomiske, statlige, kulturelle, sosiale og politiske liv er en uomstøtelig lov.» (Stalin har senere forlatt dette).

I F.N.'s menneskerettighetserklæring, artikkel 2 står det: «Enhver har krav på alle de rettigheter og friheter som denne erklæring gjelder, uten forskjell av noen art på grunn av rase, farge, kjønn, språk, religion, politisk eller annen oppfatning, nasjonal eller sosial opprinnelse, eiendom, fødsel eller annet forhold.»

Begge disse lover benekter rasegrupper eksistens; de benekter religioners eksistens; de benekter nasjoners eksistens; de forlanger lik behandling av ulike ting. Hvordan kan en rasegruppe behandle en annen rasegruppe likt? Hvordan kan en religion, anerkjenne en annen som likeverdig?

Hvordan kan en nasjon styrke en annen nasjon, og selv gå til grunne?

Bare folk som ingen Gud anerkjenner, som ingen nasjonal egenart anerkjenner, bare internasjonale marksister, kan hevde slike ting. Quisling kaller det Gudsforlatt hjernespinne.

Et meget viktig forhold er menneskets rett til eiendom og lønn.

Sovjet bygger her på to prinsipper. Det ene kalles for det høyeste, eller kommunismens prinsipp. Det annet kalles for det laveste, eller sosialismens prinsipp. Forskjellen på disse to er at etter kommunismens prinsipp skal menneskene ha lønn etter hva de selv yter. (Akkurat slik som det blir praktisert i fengslene.)

Men etter sosialismens prinsipp skal menneskene ha lønn etter sin arbeidsydelse.

Her har F.N. valgt å sette opp kommunismens grunnprinsipp, mens Sovjetunionens grunnlov har valgt å sette opp sosialismen som sine retningslinjer.

I menneskerettserklæringens artikkel 25 heter det: «Enhver har rett til en levestandard som er tilstrekkelig for hans og hans families helse og velvære, og som omfatter mat, klær, hus og helseomsorg og nødvendige sosiale ytelser.»

Det fremgår klart av andre §§ at dette har han rett til uten noen motytelse. Dette svarer helt til kommunismens høyeste fase hvor det heter: «Enhver yder etter sine evner, enhver får etter sine behov.»

Når man tenker på at denne rett gjelder alle mennesker uten hensyn til rase, farge o.s.v., da må vi i sannhet erkjenne at dette er et farlig prinsipp.

HUSK BLADPENGENE!

I praksis blir det, at de hvite skal arbeide, og at de farvede skal æte og formere seg. Og F.N.'s hovedarbeide i dag består i å «utjamne» de hvites levestandard og øke de farvedes antall.

Sovjetunionen har valgt den laveste fase — sosialismen. I artikkel 12 heter det:

«Arbeidet er i Sovjetunionen en plikt og en æressak for enhver arbeidsfør borger etter prinsippet «den som ikke arbeider skal heller ikke æte.» I Sovjetunionen virkeliggjøres sosialismens prinsipp, «enhver yder etter sine evner, enhver får etter sitt arbeide.»

Det ligger en verden mellom disse to prinsipper, — å få etter verdien av sitt arbeide, — og å få etter sitt behov.

F.N. har overtatt og utvidet kommunismen, mens Sovjet er på vei bort fra den, — på det økonomiske område.

F.N. sikrer retten til eiendom. I artikkel 17 heter det: «Enhver har rett til å eie eiendom alene og sammen med andre.»

Men i Sovjetpakten heter det i artikkel 10. «Borgernes personlige eiendomsrett . . . beskyttes av loven.»

Begge pakter sikrer eiendomsretten, men ingen sikrer retten til å eie produksjonsmidlene. Det er ikke forskjell på F.N. og Sovjet der heller.

Men når det gjelder oppbyggingen er det vel endelig en forskjell? Nei, ikke der heller. I F.N.s artikkel 3 heter det:

«Folkets vilje skal være grunnlaget for offentlig myndighet.»

I Sovjetforfatningens artikkel 3 heter det:

«All makt i Sovjetunionen ligger hos det arbeidende folk.»

Men når det gjelder valgmannen er det vel forskjell?

Nei. I Sovjetforfatn. artikkel 136 heter det. «Valgene av de deputerte er like; hver borger har en stemme; alle borgere deltar i valgene på like vilkår.»

Leser vi hele Sovjetunionens grunnlov og hele F.N.s skrifter, ser vi med forferdende tydelighet at F.N. er et nytt kommunistisk sentrum med ganske annen slagkraft enn det gamle Komintern.

F.N. vil bli et meget virksomt middel ved bolsjeviseringen av Amerika og den såkalte «frie verden».

Men samtidig ser vi hvordan det begynner å bli splid mellom det kommunistiske F.N. sentrum og det kommunistiske Moskva sentrum.

Hammarskjöld hadde lovet «å ro for Krustsjøv», men har kanskje valgt å ro for Baruch istedet.

Ser vi litt inn i fremtiden så har vi kanskje tre kommunistiske sentrer, et hvitt i Moskva, et gult i Peking og et mulattgrått i New York.

På fruktene skal treet kjennes, heter det og F.N.s frukter er beske.

O. K.

SØR-AFRIKASAMBANDET

Midt i 1960 ble det gjennomført en folketelling i Sør-Afrikasambandet med følgende resultat: Hvite 3.067.638 (1951: 2.641.689), Bastarder: 1.488.638 (1951: 1.103.016), Asiater: 477.414 (1951: 366.664), Bantuer: 10.807.892 (1951: 8.560.085). Det er forferdende å se hvorledes den hvite mann taper terreng i dette område som han har fratvunget urskogen og sivilisert. Her er det ikke nok bare med en apartheidpolitikk, den sør-afrikanske regjering må også bestemme seg for en storstilet innvandringspolitikk. Så lenge en finner det mere lønnsomt, også på langt sikt, å benytte underbetalt svart arbeidskraft istedenfor å åpne landet for hvit arbeidskraft som nå blir tvunget vekk av de svarte i deres områder i Afrika, kan den endelige undergang i det farvede folkehav utregnes matematisk. Og da er apartheidpolitikken heller intet annet enn snakk.

FINE FORNEMMELSER.

Våre elskelige venner i bladet FRIHETEN, som trofast har ropt hurra for all tortur og alt angiveri på den annen side av jernteppet, har i disse dager fått moralsk sjokk — ikke over sine røde læremestre, men over et medlem av den såkalte Rinnan-banden, som etter utsonet fengselstraff har ernæret seg som bryggearbeider, eller sjauer som en kalte det i gamle dager. Nå er han «avsløret» forteller bladet stolt over tre spalter, og kan berette at mannen nå er drevet bort fra dette arbeide. Vi kan selv styre vår begeistring for storparten av det Rinnan og hans medarbeidere foretok seg, men det får da være grenser

Bak kulissene -

(Forts. fra s. 4)

innholdet av hans skildring enn er, så er formen så behersket og overlegen at ministrene fortvilet spør seg selv: «Hvorfor har ikke Weygand ledet krigen fra begynnelsen av?» Jo, fordi han ikke passet inn i partipolitikken, fordi Daladier heller ville ha en føyelig mann i stillingen.

«Annet slag, mine herrer,» slik slutter Weygand sin beretning «er likeledes tapt. De tre divisjoner som var kastet tilbake til Kanalkysten er kommet i en kritisk stilling. De to britiske har innskipet seg, den franske har måttet overgi seg. I øyeblikket er Paris ikke truet, men det er også umulig for meg å forsvare byen. Tyskerne har gått over Seinen. Den franske hær er delt opp i flere grupper.» (Neste gang: Ministrene drøfter).

for alt i dette land også. Skal det så sant være mulig for en straffet person å livnære seg etterpå, så må han da iallfall kunne få være bryggesjauer. Eller hva vilde FRIHETEN foreslå? Dertil kommer forøvrig den pussige ting, at ikke innen noen arbeidergruppe hadde NS slik tilslutning under okkupasjonen som blant bryggearbeiderne. De dannet en egen NS-Bryggearbeidergruppe, som tellet et meget anseelig antall medlemmer. Kanskje ikke fordi de var så uhyre politisk orientert, men simpelthen fordi de gjorde opprør mot de pamper som fordelte arbeidet og som bare melet sin egen og sine venners kake. Det er sikkerlig den samme slags folk som idag truer bort «den straffede» og som løper til akkurat FRIHETEN og forteller om sin samfundsgavnlige helledåd.

* ALGIRERNE GIKK LØS PÅ SYNAGOGEN

DAGBLADETS og andre venstre-radikale avisers hjertervenner i Afrika, de algirske opprørerne mot Frankrike, har øyensynlig ikke tilegnet seg sine beundreres fryd over Israel og zionismen. Under de siste opptøyer i forbindelse med valget ble således synagogen i byen Algier ødelagt av opprørerne. Storrabineren av Algier, som franskmennene naturligvis holder sin hånd over, har sendt ut en erklæring hvori han protesterer mot «vanhelligelsen og den systematiske ødeleggelse av den store synagoge i Algier.» DAGBLADET forteller hverken om ødeleggelsen eller om protesten. Det passer ikke inn i mønstret formodentlig. For sannheten er jo at storparten av de farvede, venstre-radikale «frihetsmenn» i Afrika også er noe så gruffullt som «antisemiter».

* TYSK ØVELSESOMRADE I USA?

Deutsche Soldaten-Zeitung forteller at det for tiden for-

Kennedy -

(Forts. fra s. 6)

arbeite med de neutrala staterna inom FN och att ådagalägga en mera forståelsefull inställning till den förskräckliga nationalismen i Afrika, Asien och Latin-Amerika. Och — kanske viktigast av allt: Kennedy tycks, att döma av hans uttalanden om Quemoy och Matsu (öarna i Formosasundet) vara böjd för en omprövning av USA:s Kina-politik. Allt detta

handles om utdanning av større enheter av Bundeswehr i USA. Amerika forlanger at tyskerne selv skal bære omkostningene ved utdanningen i USA, men en slik kan neppe være hensiktsmessig, mener bladet, dels fordi forholdene i USA er så forskjellige fra dem i Europa og dels fordi transporten vil kreve uhyre omkostninger.

är välkomna tecken. Men ännu veta vi ingenting om svaret på kärnfrågan: Tror Kennedy att han kan och bör underhandla (negotiate) på allvar med Chrustsjev? Om han inte gör det, om han inte begriper, att USA:s primära mål måste vara att göra slut på det kalla kriget men inte att vinna det, så är alla liberala beståndsdelar i hans ideologi dödfödda . . .»

DETTA ÄR DEN TYPISKA engelska inställningen i det radikala läger, där man ingenting lärt och ingenting glömt. I det lägret är man när som helst beredd att offra även Rest-Europa för illusionen om en anglo-amerikansk-sovjetisk koexistens. Man får väl hoppas, att Macmillan och hans män inte är besjälade av en lika ytlig och kortsynt opportunist, och man har anledning att glädjas åt den splittring inom labourpartiet i England som omöjliggör en effektiv opposition från dess sida mot Macmillans tillsvidare mycket försiktiga och avvaktande utrikespolitikk. Ty en mera skrämmande tanke än en Sovjet-sympatiserande brittisk vänsterstyrning i kombination med ett ryskt-amerikanskt närmande låter sig svårligen uppleta ur allmän europeisk synpunkt. Men under alla förhållanden finns avsevärd risk för att de europeiska synpunkterna och intressena komma att få sitta mycket trångt under den nya regim, som nu gör sig redo att fastställa USA:s världspolitiska kurs. H. M. P.

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser:

Kr. 30,- pr. år, kr. 15,- pr. halvår i Skandinavia. Utlandet forøvrig: kr. 35,- pr. år, kr. 17,50 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 40,- pr. år, kr. 20,- pr. halvår

Løssalg 75 øre

Annonsepris:

32 øre pr. millimeter over en spalte.

Bruk postgrønnr. 16450.

Utgiver A/L Folk og Land